

Weronika Górnicka*

University of Zielona Góra, Poland / Uniwersytet Zielonogórski, Polska

Catalan *brinkmanship* tool for political rivalry in Spain

Kataloński *brinkmanship* narzędziem rywalizacji politycznej w Hiszpanii

Keywords: Catalonia, Spain, “the game of chicken”, *brinkmanship*, independence

Słowa kluczowe: Katalonia, Hiszpania, „dylemat kurczaków”, *brinkmanship*, niepodległość

During the Cold War, to analyze the actions leading to the growing threat of a nuclear conflict, US Secretary of State John Foster Dulles introduced the concept of *brinkmanship*, which can be defined as an aggressor’s ability to make observable actions that can lead to war or other mutually undesirable consequences. The purpose of this type of strategy is to make assumptions about the potential concessions that the victim is willing to agree to avoid escalating the conflict¹. This term referred to the US and USSR policies of the time, which led to extreme situations in mutual relations, paradoxically resulting in a multi-level consensus between the two sides. Bertrand Russell compared this tactic to one of the variants of game theory, called the “the game of chickens”, referring to

W okresie zimnej wojny, celem analizy działań prowadzących do rosnącego zagrożenia konfliktem nuklearnym, amerykański sekretarz stanu John Foster Dulles wprowadził pojęcie *brinkmanship*, które zdefiniować można jako zdolność agresora do podejmowania obserwowalnych działań, jakie w konsekwencji prowadzić mogą do wojny lub innych wzajemnie niepożądanych skutków. Celem tego typu strategii jest najczęściej założenie dotyczące potencjalnych ustępstw, na jakie ofiara skłonna jest się zgodzić celem uniknięcia eskalacji konfliktu¹. Termin ten odnosił się do ówczesnej polityki USA i ZSRR, które doprowadzały do skrajnych sytuacji we wzajemnych relacjach, co paradoksalnie skutkowało wielopłaszczyznowym konsensem pomiędzy obiema stronami. Bertrand Rus-

¹ M. Swarz, K. Sonin, *A theory of brinkmanship, conflicts, and commitments*, „The Journal of Law, Economics, & Organizations” 2007, 24 (1), p. 3.

¹ M. Swarz, K. Sonin, *A theory of brinkmanship, conflicts, and commitments*, „The Journal of Law, Economics, & Organizations” 2007, 24 (1), s. 3.

* Correspondence address: Instytut Politologii, Uniwersytet Zielonogórski, Al. Wojska Polskiego 69, 65-762 Zielona Góra, e-mail: weronikagornicka@wp.pl.

the unalterable perception of political reality. He notes that if one party uses a war strategy and is ready to take a risk of a nuclear war, while the other chooses a peace strategy, the first one will come out victorious in all negotiations. Therefore, players can only choose between *brinkmanship* or surrender².

Under the article it is assumed that, despite the original use of the term *brinkmanship* for international space analysis, it can be used as a tool to study the behavior and decisions of political actors at both the central and regional levels, but not always the highest stake will be in the game. For the analyzed situation, the acquisition of independence by the unilateral state of the conflict is a political counterpart to the use of the nuclear bomb. The main purpose of the text is therefore to verify the assumption that the aspirations of Catalan independence have lost their character and have been transformed into an object of political rivalry both at the regional level and throughout Spain. In the analyzed case, the “the game of chickens” can be used both to analyze the situation in Spain and the relationship between the government and the representatives of the Catalans, as well as the variant where the second player is not a regional power structure but only one person – Catalan President Artur Mas, who has become the main initiator of events related to the intensification of Catalan claims and politi-

sell tego typu taktykę porównał natomiast z jednym z wariantów teorii gier, określanego mianem „dylematu kurczaków”, odnosząc się do bezalternatywnej percepcji rzeczywistości politycznej. Zauważa on, że w przypadku gdy jedna strona stosuje strategię wojenną i jest gotowa zaryzykować wojnę nuklearną, druga zaś wybiera strategię pokojową, pierwsza wyjdzie zwycięsko ze wszystkich negocjacji. Dlatego też gracze mogą wybierać jedynie pomiędzy *brinkmanship* albo poddaniem się².

W ramach artykułu przyjmuje się, że pomimo pierwotnego zastosowania terminu *brinkmanship* do analizy przestrzeni międzynarodowej, może on być wykorzystywany jako narzędzie badania zachowań i decyzji aktorów politycznych zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym, przy czym nie zawsze najwyższą stawką w prowadzonej grze będzie przeżycie. Dla analizowanej sytuacji uzyskanie niepodległości przez region państwa unitarnego na drodze konfliktu stanowi polityczny odpowiednik użycia bomby nuklearnej. Głównym celem tekstu jest zatem weryfikacja założenia, zgodnie z którym dążenia niepodległościowe Katalończyków utraciły swój podmiotowy charakter i zostały przekształcone w przedmiot służący rywalizacji politycznej zarówno na poziomie regionu, jak i całej Hiszpanii. W analizowanym przypadku „dylemat kurczaków” może być wykorzystywany zarówno do analizy sytuacji w Hiszpanii i relacji pomiędzy tamtej-

² B. Russell, *The basic writings of Bertrand Russell*, London-New York 2009, pp. 718-719, <http://emilkirkegaard.dk/en/wp-content/uploads/The-Basic-Writings-of-Bertrand-Russell.pdf> [access on: 3.03.2017].

² B. Russell, *The basic writings of Bertrand Russell*, London-New York 2009, s. 718-719, <http://emilkirkegaard.dk/en/wp-content/uploads/The-Basic-Writings-of-Bertrand-Russell.pdf> [dostęp: 3.03.2017].

cian personified by the entire process. Both games will therefore be complementary.

The extreme circumstances brought about by the above-mentioned entities have simultaneously become a tool used by the main Spanish political parties in the electoral campaign. On this plane, none of the players represents the interests of the Catalans, so it is possible to talk about the indirect nature of the confrontation. The threat is not the result of the activity of a particular entity, but involves the possibility of gaining the option to support existing aspirations or denying them the right to decide on their status. The main threat posed by Catalan demands is therefore the internal destabilization of the state, which ultimately adversely affects the region itself. Depending on the discourse adopted, destabilization is the result of admission to a referendum or actions aimed at stopping it.

It should be noted at this point that, due to the specifics of the purpose of analysis, the text will be much more focused on the political development of the issue of independence itself than on the sources and foundations (historical, cultural or political) of this type of aspirations. The purpose of the analysis is not to verify the specificity or legitimacy of claims, but to place them in the context of the rivalry for power in Spain. Therefore, the focus will be on actions undertaken by the regional government from 2005 to 2014 and the reactions of both the cabinet of Prime Minister Mariano Rajoy and the main Spanish groups.

szym rządem a reprezentantami Katalończyków, jak i wariantu, w którym drugim graczem nie są regionalne struktury władzy, lecz wyłącznie jedna osoba – prezydent Katalonii, Artur Mas, który stał się głównym inicjatorem wydarzeń związanych z intensyfikacją roszczeń Katalończyków oraz politykiem uosobionym z całością zachodzącego procesu. Obie gry będą miały zatem charakter uzupełniający.

Skrajne okoliczności, do jakich doprowadziły działania powyższych podmiotów, stały się jednocześnie narzędziem wykorzystywanym w kampanii wyborczej przez główne hiszpańskie partie polityczne. Na tej płaszczyźnie żaden z graczy nie reprezentuje jednakże interesów Katalończyków, dlatego też można mówić o pośrednim charakterze konfrontacji. Zagrożenie nie jest bowiem wynikiem działalności konkretnego podmiotu, lecz wiąże się z możliwością dojścia do władzy opcji wspierającej zaistniałe dążenia lub też odmawiającej im prawa do decydowania o własnym statusie. Głównym zagrożeniem, wynikającym z żądań wysuwanych przez Katalończyków, jest zatem wewnętrzna destabilizacja państwa, która ostatecznie wpływa niekorzystnie również na sam region. W zależności od przyjętego dyskursu, destabilizacja jest wynikiem dopuszczenia do referendum lub też działań mających na celu jego powstrzymanie.

Należy w tym momencie zauważyć, że ze względu na specyfikę celu analizy tekst w dużo większym stopniu będzie się koncentrował na politycznym zagospodarowaniu samej kwestii niepodległościowej niż na źródłach i podstawach (historycznych, kulturowych czy politycznych) tego

Let's play! Spanish-Catalan conflict in the context of „the game of chicken”

According to the hierarchy of the value assigned to the *game of chicken*, the most advantageous strategy for both participants is a peacekeeping operation that allows the lowest possible losses to be achieved in a decision-making situation. Maintaining conflicting activity ends with the failure of the players, while surrendering by one side results in a defeat of the same value as the opponent's victory³. These principles, however, should be supplemented by some basic assumptions. First, the actions taken by both players do not take place simultaneously but sequentially. This means that the beginning of the game and the originator must be indicated. Under the article it is assumed that the first move is made by the Catalan side, while the Spanish government systematically reacts to the actions taken by the opponent, which simultaneously puts the first player in a favorable position. In the situation where the first participant decides to take action (in the original move the car), the second one can only decide on the way of reaction⁴. Essential in this case is the issue of rationality and optimization of the decision, because in the variant of the *game of chicken* the most benefits, and the most losses can bring a war strategy. In this case, rational behavior in case of unreasonable conduct of the opponent will always result in a worse result, which leads to responding to the conflict of conflict. However, coop-

³ Z.J. Pietraś, *Decydowanie polityczne*, Warszawa-Kraków 2000, pp. 226-227.

⁴ P.D. Straffin, *Teoria gier*, Warszawa 2004, pp. 109-110.

typu dążeń. Celem analizy nie jest bowiem weryfikacja specyfiki czy zasadności roszczeń, lecz umieszczenie ich w kontekście rywalizacji o władzę w Hiszpanii. Dlatego też uwaga skoncentrowana zostanie na działaniach podejmowanych przez regionalny rząd od 2005 do 2014 r. oraz reakcjach zarówno gabinetu premiera Mariano Rajoya, jak i głównych hiszpańskich ugrupowań.

Let's play! Konflikt hiszpańsko-kataloński w kontekście gry „dylemat kurczaków”

Według hierarchii wartości przypisanej grze *chicken*, najkorzystniejszą strategią dla obu uczestników jest działanie pokojowe, które pozwala na osiągnięcie w istniejącej sytuacji decyzyjnej najmniejszych strat. Utrzymywanie aktywności o charakterze konfliktowym kończy się porażką uczestników gry, natomiast poddanie się przez jedną ze stron przynosi jej porażkę o wartości analogicznej do zwycięstwa przeciwnika³. Zasady te należy jednakże uzupełnić o kilka podstawowych założeń. Po pierwsze działania podejmowane przez obu graczy nie mają miejsca równocześnie, lecz sekwencyjnie. Oznacza to, że wskazany musi zostać początek gry oraz podmiot inicjujący. W ramach artykułu przyjmuje się, że pierwszy ruch zostaje wykonany przez stronę katalońską, natomiast rząd hiszpański systematycznie reaguje na podejmowane przez przeciwnika działania, co jednocześnie stawia pierwszego z graczy w korzystnym położeniu. W sytuacji, w której pierwszy z uczestników decyduje się podjąć akcję (w ory-

³ Z.J. Pietraś, *Decydowanie polityczne*, Warszawa-Kraków 2000, s. 226-227.

erative behavior is also appreciated, which allows both parties to obtain a favorable result, albeit not maximum in relation to the original expectations. The probability of such behavior is high if both players are aware of the opponent's relentless behavior. The nature of the decision made by the rival and the determination of the player as regards the highest result referring to the choice of one of the three rationalities: cooperative, individualistic or rivalry, is of great importance⁵. Since the second player's strategy is a response to the first action, he or she may be left in the wrong place. This is referred to as a pareto optimal result, a solution in which the advantage of one player is related to the deterioration of the other⁶.

Classification of the actions taken by the Catalan government, in particular by the President of the region and at the same time the President of the parliament (*Generalitat*), Artur Mas, is based on the characteristics of the matrix for this type of game. According to the adopted strategy, the temptation is the highest score, i.e. achieving independence, which in the game has a value of 10 points. The next in the list is the prize, understood in the situation as a significant extension of autonomy and the right to be called "the nation" (5 points in the game). The threat can be treated as a counterpart to the Catalan government's resignation of the independence movement as a result of pressure from central authorities (-10 points). The Hierarchy of Values of the Spanish Government is in

ginalne ruszyć autem), drugi może tylko zdecydować się na sposób reakcji⁴. Istotna w tym przypadku jest kwestia racjonalności oraz optymalizacji decyzji, w wariantach gry *chicken* bowiem najwięcej korzyści, a zarazem najwięcej strat może przynieść strategia wojenna. W tym przypadku zachowanie racjonalne w przypadku nieracjonalnego postępowania przeciwnika zawsze przyniesie gorszy wynik, co skłania do odpowiedzenia na konflikt konfliktem. Cenione jest jednakże również zachowanie kooperacyjne, które pozwala obu stronom uzyskać wynik korzystny, aczkolwiek nie maksymalny w stosunku do pierwotnie zakładanych oczekiwań. Prawdopodobieństwo takiego zachowania jest duże w przypadku, gdy obaj gracze są świadomi nieustępliwego zachowania przeciwnika. Duże znaczenie ma zatem charakter decyzji podejmowanej przez rywala oraz determinacja gracza odnośnie do zdobycia najwyższego wyniku związane z wyborem jednej z trzech racjonalności: kooperacyjnej, indywidualistycznej lub rywalizacyjnej⁵. Jako że strategia drugiego gracza jest odpowiedzią na działania pierwszego, może on zostać postawiony w sytuacji braku optymalnego wyboru. Określane jest to mianem wyniku paretooptimalnego, czyli rozwiązania, w którym korzyść jednego z graczy wiąże się z pogorszeniem sytuacji drugiego⁶.

Klasyfikowanie działań, podejmowanych przez kataloński rząd, w szczególności zaś przez prezydenta regionu i jednocześnie przewodniczącego tamtejsze-

⁵ Z.J. Pietraś, *op. cit.*, p. 227.

⁶ P.D. Straffin, *op. cit.*, p. 87.

⁴ P.D. Straffin, *Teoria gier*, Warszawa 2004, s. 109-110.

⁵ Z.J. Pietraś, *op. cit.*, s. 227.

⁶ P.D. Straffin, *op. cit.*, s. 87.

this context as follows: temptation means permanently inhibiting the demands for independence (10 points), the prize is negotiating a compromise with little concessions on the part of the center (5 points), the threat determines the ability to act for separation (-10 points). In both cases, the penalty field, which is characterized by the smallest negative result of this type, is -50 points, is the consequence of the duration of the conflict strategy. In the analyzed variant, therefore, it means the loss of credibility and political stability at both the central and regional level, which in turn can lead to an open conflict within the state.

As it has already been pointed out, the adoption of the “dilemma of chickens” in the *brinkmanship* strategy does not entail a genuine attempt to escalate the conflict but instead using it as a bargaining chip in negotiations with the other player. Participants in this game must, however, take into account the potential of the opponent and his reaction to the action to move the situation to the extreme. In this case, therefore, it is necessary to characterize both players, their potential and the ability to surrender as a result of maintaining a strategy of war.

The Catalan government, in particular the President of the Generalitat, Artur Mas, is considered to be the initiator of the activities that can be analyzed by the adopted variant of game theory. From 2010, and thus from the moment of his swearing, he systematically took action to bring rela-

go parlamentu (*Generalitat*), Artura Masa, oparte jest na charakterystyce macierzy dla tego typu gry. Według przyjętej strategii najwyżej punktowana jest pokusa, czyli uzyskanie niepodległości, która w grze ma wartość 10 punktów. Kolejna na liście znajduje się nagroda, pojmowana w zaistniałej sytuacji jako znaczne poszerzenie uprawnień w ramach autonomii oraz prawo do określenia mianem „narodu” (5 punktów w grze). Zagrożenie traktować można jako odpowiednik wstrzymania działań niepodległościowych przez rząd kataloński w wyniku presji władz centralnych (-10 punktów). Hierarchia wartości rządu hiszpańskiego przedstawia się w tym kontekście następująco – pokusa oznacza trwałe powstrzymanie żądań niepodległościowych (10 punktów), nagroda to wynegocjowanie kompromisu z nikłymi ustępstwami ze strony centrum (5 punktów), zagrożenie określa umożliwienie działań na rzecz separacji (-10 punktów). W obu przypadkach pole kary, cechujące się w tego typu grze najmniejszym, ujemnym wynikiem -50 punktów, jest konsekwencją trwania przy konfliktowej strategii. W analizowanym wariantcie oznacza zatem utratę wiarygodności i stabilności politycznej zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym, co w konsekwencji doprowadzić może do otwartego konfliktu w ramach państwa.

Jak zostało już zaznaczone, przyjęcie w ramach „dylematu kurczaków” strategii *brinkmanship* nie wiąże się z realnym dążeniem do eskalacji konfliktu, lecz wykorzystywaniem go jako karty przetargowej w negocjacjach prowadzonych z drugim graczem. Uczestnicy tej gry muszą jednak brać pod uwagę potencjał przeciw-

Table 1. "The game of chickens" matrix in the context of the Spanish-Catalan conflict

		Spanish government	
		Peace	War
Catalan government (Artur Mas)	Peace	5,5	10, -10
	War	-10,10	-50, -50

Source: own elaboration.

Tabela 1. Macierz gry „dylemat kurczaków” w kontekście konfliktu hiszpańsko-katalońskiego

		Rząd hiszpański	
		Pokój	Wojna
Rząd kataloński (Artur Mas)	Pokój	5,5	10, -10
	Wojna	-10,10	-50, -50

Źródło: opracowanie własne.

tions between Spain and Catalonia to the extreme. His *brinkmanship* strategy was associated with the gradual elimination of claims against the central government in Madrid. The first step was the proposal to reform the fiscal pact associated with the region's funding changes, which was rejected by Prime Minister Rajoy⁷. This event can be described as a breakthrough for further relations between the center and the autonomous community, since then the president of Catalonia adopted a war strategy, while testing the durability of the decisions and decisions of the Spanish government. Therefore, every subse-

⁷ Artur Mas: "Si España no se mueve, no hay encuentro sin ruptura", rozm. J. Antich, <http://www.lavanguardia.com/politica/20110109/54098906742/artur-mas-si-espana-no-se-mueve-no-hay-encuentro-sino-ruptura.html> [access on: 7.02.2017].

nika oraz jego reakcję na działania służące do przesuwania zaistniałej sytuacji na pozycję skrajną. W omawianym przypadku należy zatem scharakteryzować obu graczy, ich potencjał oraz zdolność do kapitulacji w wyniku utrzymywania strategii wojennej.

Za inicjatora działań, które analizować można za pomocą przyjętego wariantu teorii gier, uznać można rząd kataloński, w szczególności zaś przewodniczącego Generalitat, Artura Masa. Od 2010 r., a zatem od momentu zaprzysiężenia, systematycznie podejmował działania mające na celu doprowadzenie relacji panujących pomiędzy Hiszpanią a Katalonią do poziomu skrajności. Obrona przez niego strategia *brinkmanship* wiązała się ze stopniowym wysuwaniem roszczeń w stosunku do rządu centralnego w Madrycie. Pierwszym etapem była propozycja reformy paktu fiskalnego związanego ze zmianami finansowania regionu, która spotkała

quent postulate and announcement were intensified in relation to the preceding acts. It is worth paying attention at this point to the very process of calling the referendum of independence, and especially to its two elements.

Firstly, this action was spread over time to allow the Spanish government to respond to the individual declarations of the Catalan side. The issue of voting on separation from the state was particularly well exploited since 2012, so the official debate around this solution was going on for more than two years. At that time, meetings were held between Prime Minister Rajoy and the President of the Generalitat, who still did not change the position of the Spanish Government. However, withdrawing from the accepted war strategy at this stage of the action was not possible, because of the second of the specific elements of social pressure in Catalonia itself. Since 2005, when the work on a new autonomous statute began to significantly expand the powers of the regional authorities and to guarantee the right of Catalonia to be a nation, the independence and nationalist sentiments have grown significantly and become extremely visible. Events such as the modification of the originally adopted text as a result of government pressures or the final change of much of its content by the Constitutional Court in 2010 have contributed to the multiplication of dissatisfaction with the nature of the region's relationship with the center and its status in

się z odmową ze strony premiera Rajoya⁷. Wydarzenie to określić można jako przełomowe dla dalszych relacji pomiędzy centrum a wspólnotą autonomiczną, od tego momentu prezydent Katalonii przyjął bowiem strategię wojenną, testując jednocześnie trwałość postanowień i decyzji hiszpańskiego rządu. Dlatego też każde kolejne postulaty i zapowiedzi stanowiły intensyfikację w stosunku do poprzedzających je aktów. Warto w tym momencie zwrócić uwagę na sam proces związany z ogłoszeniem referendum niepodległościowego, a zwłaszcza na jego dwa elementy.

Po pierwsze działania te były rozłożone w czasie tak, aby umożliwić rządowi hiszpańskiemu reakcje na poszczególne deklaracje strony katalońskiej. Kwestia zorganizowania głosowania w sprawie odłączenia się od państwa była bowiem szczególnie mocno eksploatowana od 2012 r., a zatem oficjalna debata wokół tego rozwiązania toczyła się ponad dwa lata. W tym czasie organizowane były spotkania pomiędzy premierem Rajoyem a przewodniczącym Generalitat, które w dalszym ciągu nie doprowadzały do zmiany stanowiska rządu hiszpańskiego. Wycofanie się z przyjętej strategii wojennej na tym etapie działań nie było jednakże możliwe ze względu na drugi z wyszczególnionych elementów, jakim były naciski społeczne w samej Katalonii. Od 2005 r., kiedy to rozpoczęły się prace nad nowym statutem autonomicznym, mającym w znaczny sposób poszerzyć uprawnienia władz regionalnych oraz

⁷ Artur Mas: "Si España no se mueve, no hay encuentro sin ruptura", rozm. J. Antich, <http://www.lavanguardia.com/politica/20110109/54098906742/artur-mas-si-espana-no-se-mueve-no-hay-encuentro-sino-ruptura.html> [dostęp: 7.02.2017].

the state. Confirming these trends were the greatest manifestations of independence in the history of Catalonia⁸. However, the actions for referendum were dominated not only by the citizens, but also by the coalition government of the *Convergència i Unió*, the *Eusquerra Republicana de Catalunya* (ERC), whose ideology was focused on issues of independence and nationalism.

Regardless of Arthur Mas's actual motivations for the ultimate goals of the *brinkmanship* strategy, he found himself in a situation where withdrawal from further action would mean for him an individual ending of the match with a score of -10 denoting the loss of public support and negation of the image of the independence fighter, Catalonia. Existing circumstances forced him to continue the strategy of war. At this point, the analysis should, however, take into account the potential of the other player, as it had a significant impact on Mas's decision to maintain the existing methods of action.

During the period of independence of Catalonia, Spain was ruled by the right-wing *Partido Popular*. One of the immanent features of this grouping is the approach to unity of the state and the unity of the nation, which does not take into account the possible divisions between the two elements. PP is also negatively target-

zagwarantować Katalończykom prawo do określania się narodem, nastroje niepodległościowe i nacjonalistyczne w znaczny sposób wzrosły oraz stały się niezwykle widoczne. Wydarzenia takie jak modyfikacja pierwotnie przyjętego tekstu na skutek nacisków rządu czy ostateczna zmiana znacznej części jego treści przez Trybunał Konstytucyjny w 2010 r. przyczyniły się zaś do multiplikacji niezadowolenia z charakteru relacji regionu z centrum oraz jego statusu w państwie. Potwierdzeniem tych trendów były największe manifestacje niepodległościowe w historii Katalonii⁸. Na przeprowadzenie referendum nacisk wywierali jednakże nie tylko obywatele, ale również koalicyjna partia rządzącej *Convergència i Unió*, *Eusquerra Republicana de Catalunya* (ERC), której ideologia koncentrowała się na kwestiach niepodległościowych oraz nacjonalistycznych.

Niezależnie od rzeczywistych motywacji Artura Masa dotyczących ostatecznych celów strategii *brinkmanship* znalazł się on w sytuacji, w której wycofanie się z dalszych działań oznaczałoby dla niego indywidualne zakończenie rywalizacji z wynikiem -10, oznaczającym utratę poparcia społecznego i zanegowanie całości wypracowanego od 2010 r. wizerunku bojownika o niepodległość Katalonii. Zaistniałe okoliczności wymuszały na nim zatem kontynuowanie strategii wojennej. W tym momencie analizy należy jednakże uwzględnić potencjał drugiego gracza, albowiem miał on duży wpływ na decyzję Masa dotyczącą utrzymania dotychczasowych metod działania.

⁸ J.S. Mora, *Katalonia na drodze do niepodległości*, „Le Monde Diplomatique” – Polish edition, October 2013, No 10/92, http://monde-diplomatique.pl/LMD92/index.php?id=1_3 [access on: 7.02.2017].

⁸ J.S. Mora, *Katalonia na drodze do niepodległości*, „Le Monde Diplomatique” październik 2013, nr 10/92, http://monde-diplomatique.pl/LMD92/index.php?id=1_3 [dostęp: 7.02.2017].

ing the potential modification of the system towards the federalist direction. These issues were directly reflected in government policy, which strongly opposed any such a claim. By joining the political game, the President of the Generalitat had to be aware that Partido Popular would be likely to block all sorts of initiatives originally aimed at extending autonomy and then towards independence. Therefore, within the framework of the work, it is assumed that Mass's forcing on projects of the independence referendum was at the beginning of the initiative consciously treated as impossible to implement. The Spanish government had all kinds of legal arguments and instruments to prevent a vote that would not otherwise have been made from an ideological point of view. This also happened in case of an initiative promoted by the President of Catalonia, which was declared illegal by the Constitutional Tribunal⁹.

Taking into consideration the above factors, it can not be unequivocally assumed that the *brinkmanship* strategy in this case was aimed at enforcing peaceful behavior on the part of the opposing player. Due to the specificity of the grouping, the most likely option was PP's sticking to the wartime strategy. In connection with these assumptions, a question arises concerning the motivation of Ar-

⁹ M. Fabra, *El Constitucional suspende la consulta tras admitir los recursos de Rajoy*, http://politica.elpais.com/politica/2014/09/29/actualidad/1412005295_056524.html [access on: 10.02.2017].

W okresie natężenia postulatów niepodległościowych Katalończyków w Hiszpanii rządziła prawicowa Partido Popular. Jedną z immanentnych cech tego ugrupowania jest podejście do jedności państwa oraz jedności narodu, które nie uwzględnia możliwych podziałów obu z wymienionych elementów. PP jest również negatywnie nastawione do potencjalnej modyfikacji ustroju w kierunku federalistycznym. Kwestie te znajdowały swoje bezpośrednie odzwierciedlenie w polityce rządu, który w stanowczy sposób sprzeciwiał się jakimkolwiek roszczeniom tego typu. Przystępując do gry politycznej, przewodniczący Generalitat musiał zdawać sobie sprawę z tego, że Partido Popular będzie z dużym prawdopodobieństwem blokować wszelkiego rodzaju inicjatywy zmierzające pierwotnie w kierunku poszerzenia autonomii, następnie zaś w stronę niepodległości. Z tego względu w ramach pracy zakłada się, że forsowanie przez Masę projektów referendum niepodległościowego było już na początku inicjatywy świadomie potraktowane jako niemożliwe do zrealizowania. Rząd hiszpański miał wszelkiego rodzaju argumenty prawne oraz instrumenty pozwalające uniemożliwić przeprowadzenie głosowania, do którego nie dopuściłby także z ideologicznego punktu widzenia. Tak też stało się w przypadku promowanej przez prezydenta Katalonii inicjatywy, która została uznana za nielegalną przez Trybunał Konstytucyjny⁹.

Biorąc pod uwagę powyższe czynniki, nie można jednoznacznie przyjąć, że stra-

⁹ M. Fabra, *El Constitucional suspende la consulta tras admitir los recursos de Rajoy*, http://politica.elpais.com/politica/2014/09/29/actualidad/1412005295_056524.html [dostęp: 10.02.2017].

thur Mas and his government in trying to bring the Spanish-Catalan relations to the extreme. Observing the behavior and the way of acting of the president of Catalonia, two hypothetical assumptions can be taken. First of all, *brinkmanship* in this case was the most convenient strategy for building the political position of this region's activist, placing him thanks to his pursuit of independence as high as Jordi Puyol, the most prominent and well-deserved politicians. In an equivalent way, Mas's strategy was interpreted in one of the television programs by the leader of the Podemos party, Pablo Iglesias. He stated that, thanks to the unchanging position of the PP government on a referendum in the region, the President of the Generalitat may be presenting himself as the "Christ of Catalonia", but in fact he fears a legitimate and binding vote that would put him in a position of no return. According to Iglesias, he does not want independence, but a permanent function in the political sphere and the Spanish debate of the unresolved problem around which he could build his own position and popularity¹⁰.

The success of the adopted strategy and the acceptance of the created discourse by the public can confirm this assumption. For the period under discussion, the ideas of independence were functioning mainly at the level of the political elites, then they

¹⁰ Pablo Iglesias sobre Cataluña, <https://www.youtube.com/watch?v=zIS-ZHbys9Y> [access on: 20.02.2017].

tegia *brinkmanship* w omawianym przypadku miała na celu próbę wymuszenia pokojowych zachowań ze strony przeciwnego gracza. Ze względu na specyfikę ugrupowania najbardziej prawdopodobną opcją było trwanie przez PP przy strategii wojennej. W związku z tymi założeniami powstaje pytanie dotyczące motywacji Artura Masa i jego rządu odnośnie do próby doprowadzenia relacji hiszpańsko-katalońskich do poziomu skrajności. Obserwując zachowanie i sposób działania prezydenta Katalonii, można przyjąć dwa hipotetyczne założenia. Po pierwsze *brinkmanship* w omawianym przypadku stanowił najdogodniejszą strategię budowania pozycji politycznej tego działacza w regionie, sytuując go dzięki dążeniom do uzyskania niepodległości na równi z uznawanym za jednego z najwybitniejszych i najbardziej zasłużonych dla jego rozwoju polityków, Jordi Puyolem. W podobny sposób strategię Masa interpretował w jednym z programów telewizyjnych lider partii Podemos, Pablo Iglesias. Stwierdził on, że dzięki niezmiennemu stanowisku rządu PP, dotyczącego referendum w tym regionie, przewodniczący Generalitat może kreować się na „Chrystusa Katalonii”, w rzeczywistości jednakże obawia się legalnego i wiążącego głosowania, które postawiłoby go w sytuacji bez wyjścia. Zdaniem Iglesiasa nie zależy mu bowiem na niepodległości, lecz na trwałym funkcjonowaniu w przestrzeni politycznej i hiszpańskiej debacie nierozwiązanego problemu, wokół którego można było budować własną pozycję i popularność¹⁰.

¹⁰ Pablo Iglesias sobre Cataluña, <https://www.youtube.com/watch?v=zIS-ZHbys9Y> [dostęp:

were adopted by a large part of the region's citizens¹¹. It is this social mobilization that, in a sense, forced Masa to live up to his original assumptions, which in turn can be a sign of some kind of surprise at finding popularity and reception of the slogans. In the absence of pressure from the Catalans, the judgment of the Constitutional Court could have been presented as a final end to the process of attempting to hold an independent referendum, and the Madrid authorities would be the main culprits. Such circumstances would be beneficial for the image being built, it would still be possible to create a strong bipolarity between Catalonia and Spain. The need to organize the voting was related not only to the presentation of results, but also to the level of participation. The results of the organized vote could have been interpreted as the failure of the Catalan president's concept of independence, since according to estimate data¹² only 2,305,290 people were voting in the vote, and therefore about 33% of the eligible voters. 80.76% voted in favor of Catalonia as an independent state, 10.07% would like it to be a state, however, without the status of an independ-

¹¹ What could be proved by creating of the "Asamblea Nacional Catalana" organization, the numerous manifestations of Independence Day of Catalonia known as *la Diada* or the results of the regional elections, see: J.S. Mora, *Katalonia na drodze do niepodległości...*

¹² Owing to the unofficial nature of the vote, no formal statistics were made and no rigorous regulation of the work of the various venues in which the committees were held was put in place. Its members were mostly volunteers.

Powodzenie przyjętej strategii oraz przyjęcie wykreowanego dyskursu przez społeczeństwo stanowić może potwierdzenie tego założenia. Do omawianego okresu idee niepodległościowe funkcjonowały bowiem głównie na poziomie elit politycznych, ówczesnie zaadaptowane zostały przez znaczną część obywateli regionu¹¹. To właśnie ta mobilizacja społeczna zmusiła niejako Masa do trwania przy pierwotnych założeniach, co z kolei może świadczyć o pewnego rodzaju zaskoczeniu popularnością i recepcją głoszonych haseł. W przypadku braku nacisków ze strony Katalończyków wyrok Trybunału Konstytucyjnego mógł zostać przedstawiony jako zakańczający proces dążenia do zorganizowania referendum niepodległościowego, głównym winnym zaś tej sytuacji zostałyby władze w Madrycie. Okoliczności takie byłyby korzystne dla budowanego wizerunku, w dalszym ciągu możliwe byłoby kreowanie silnej bipolarności na linii Katalonia – Hiszpania. Konieczność zorganizowania głosowania wiązała się natomiast z prezentacją nie tylko wyników, ale także poziomu partycypacji. Wyniki zorganizowanego głosowania można było interpretować jako porażkę niepodległościowej koncepcji prezydenta Katalonii, albowiem według szacunkowych danych¹² w głosowaniu

20.02.2017].

¹¹ O czym świadczyć może powstanie m.in. organizacji „Asamblea Nacional Catalana”, liczne manifestacje niepodległościowe z okazji Dnia Katalonii określanego jako *la Diada* czy też wyniki wyborów regionalnych, zob. J.S. Mora, *Katalonia na drodze do niepodległości...*

¹² Ze względu na nieoficjalny charakter głosowania nieprowadzone były formalne statystyki, nie wprowadzono także rygorystycznych regulacji prac poszczególnych lokali, w których ulokowane zostały komisje zbierające głosy. Jej członkami byli natomiast najczęściej wolontariusze.

ent country, and 4.54% of the voters opposed on both issues¹³. Therefore, the results were, to a much greater extent, the argument for the opponents of disconnecting the region from Spain, rather than its followers.

The second explanation for the implementation of the *brinkmanship* strategy was, in turn, an attempt to find a substitute problem for corruption and abuse at the level of the regional government, becoming the flagship project of Mas's policy. As it can be seen from 2010, his political career has focused mainly on the issue of independence of the region, while at the same time diverting public attention from the privatization and public cuts in Catalonia¹⁴. Also in this context, the most favorable strategy for the President of the Generalitat was to maintain the existing problem in the form of an unresolved issue, allowing him to maintain an adequate level of interest in key areas of his popularity.

On the basis of the above considerations concerning the meaning of the individual factor for the process taking place in Catalonia, the originally proposed matrix and its components are subject to change.

¹³ F.J. Pérez, *1,8 millones de personas votan por la independencia catalana en el 9-N*, http://politica.elpais.com/politica/2014/11/09/actualidad/1415542400_466311.html [access on: 10.02.2017].

¹⁴ E. Sapieżyńska, *Historyczne wybory w Katalonii*, <http://krytykapolityczna.pl/swiat/ue/sapiezynska-historyczne-wybory-w-katalonii> [access on: 10.02.2017].

wzięło udział jedynie 2 305 290 osób, a zatem około 33% uprawnionych do głosowania. 80,76% opowiedziało się za Katalonią jako niepodległym państwem, 10,07% chciałoby, aby była ona państwem, jednakże bez statusu niepodległego kraju, 4,54% głosujących zaś sprzeciwiło się w obu kwestiach¹³. Rezultaty stanowiły zatem w dużo większym stopniu argument dla przeciwników odłączenia regionu od Hiszpanii niż dla jego zwolenników.

Drugim wyjaśnieniem dla wdrażania strategii *brinkmanship* była z kolei próba znalezienia tematu zastępczego dla problemu korupcji i nadużyć na poziomie rządu regionalnego, stając się sztandarowym projektem polityki Masa. Jak można zauważyć, od 2010 r. jego kariera polityczna koncentruje się głównie wokół zagadnienia niepodległości regionu, odwracając jednocześnie uwagę opinii publicznej od prowadzonej w Katalonii prywatyzacji oraz cięć publicznych¹⁴. Również w tym kontekście najkorzystniejszą strategią dla przewodniczącego Generalitat było utrzymanie istniejącego problemu w postaci nierozwiązanego zagadnienia, pozwalającego mu utrzymać odpowiedni poziom zainteresowania na kluczowych dla jego popularności obszarach.

Na podstawie przytoczonych powyżej rozważań dotyczących znaczenia czynnika indywidualnego dla zachodzącego w Katalonii procesu, pierwotnie zaproponowana macierz oraz jej elementy ulegają zmia-

¹³ F.J. Pérez, *1,8 millones de personas votan por la independencia catalana en el 9-N*, http://politica.elpais.com/politica/2014/11/09/actualidad/1415542400_466311.html [dostęp: 10.02.2017].

¹⁴ E. Sapieżyńska, *Historyczne wybory w Katalonii*, <http://krytykapolityczna.pl/swiat/ue/sapiezynska-historyczne-wybory-w-katalonii> [dostęp: 10.02.2017].

The player is not the Catalan government or the Catalans, but only Artur Mas. Accordingly, while the values assigned to the Spanish government hierarchy are unchanged, the difference is for the other player. As a result, the highest scoring result, which is the temptation, was for this politician an equivalent of building a lasting and strong position on the regional political scene and consolidating the status of a fighter for the independence of the region. This could have been the case only if the Spanish government had followed the *brinkmanship* strategy, which in the analyzed issue, taking into account the nature of the central authority, could only mean giving up the first demands concerning the fiscal pact. A compromise at this stage could result in a withdrawal from the extreme strategy or another attempt on another but not as fundamental case as independence. Accepting the tactics of warfare by the Spanish government made it difficult for Mas to find a place in his preferred area. Because of the social pressures that were largely due to his policies, he could only live with his original way of doing things. Neither party could afford to make concessions – PP government for ideological reasons, Mas, in turn, because of the loss of authenticity. The continuation of the game, however, resulted in the fact that Mas's war tactics was gradually beginning to penetrate the tactics of peace, as you can attempt to interpret such activities

nie. Graczem jest bowiem nie rząd kataloński czy Katalończycy, lecz wyłącznie Artur Mas. W związku z tym, podczas gdy wartości przypisane hierarchii rządu hiszpańskiego nie ulegają zmianie, różnica występuje w przypadku drugiego gracza. W związku z tym najwyższym punktowany wynik, jakim jest pokusa, stanowił dla tego polityka odpowiednik zbudowania trwałej i silnej pozycji na regionalnej scenie politycznej oraz utrwalenie statusu bojownika o niepodległość regionu. Mogło to nastąpić jedynie w przypadku, gdy rząd hiszpański uległby strategii *brinkmanship*, co w analizowanym przykładzie, biorąc pod uwagę charakter władzy centralnej, oznaczać może jedynie ustąpienie pierwszym żądaniom dotyczącym paktu fiskalnego. Kompromis na tym etapie mógłby skutkować wycofaniem ze strategii skrajności bądź podjęcie kolejnej próby odnoszącej się do innej, aczkolwiek nie tak fundamentalnej jak niepodległość, kwestii. Przyjęcie przez rząd hiszpański taktyki wojennej spowodowało, że znalezienie się w preferowanym przez Masa polu zostało w znaczny sposób utrudnione. Ze względu na naciski społeczne, które były w dużym stopniu zasługą prowadzonej przez niego polityki, mógł on trwać jedynie przy obranym pierwotnie sposobie działania. Żadna ze stron nie mogła bowiem pozwolić sobie w zaistniałej sytuacji na ustępstwa – rząd PP ze względów ideologicznych, Mas zaś ze względu na utratę autentyczności. Kontynuacja gry doprowadziła jednakże do okoliczności, w której wojenna taktyka Masa zaczęła stopniowo przenikać się z taktyką pokojową, tak bowiem można próbować interpretować takie działania jak publikowanie listów do premiera Rajoya z prośbą

as the publication of letters to Prime Minister Rajoy asking for permission for legal referendum¹⁵. The President of Catalonia was aware of the fact that the Madrid government would not agree to such a solution, but he tried to bring about adopting a common tactic of peace, which in the analyzed variant would be the only solution for him to remain positive in the field and would probably be connected with trying to build a new model of cooperation between Spain and Catalonia. The rejection by the authorities of any alternative solutions, combined with the reorientation of Mas's activity, which resulted in activity referring to the conduct of the vote, and ultimately the form and low attendance led to the fact that he ended the game with a score of -10. During the regional elections in 2015, he was postponed to a further place on the list, his image suffered greatly from the sentence issued by the Catalan Supreme Court two years later, sentencing him for a two-year ban on public office for organizing elections in 2014¹⁶. In the context of the above incidents, it is possible to assume that, as a result of the external circumstances, the game started playing the player.

¹⁵ *La carta de Rajoy a Mas*, <http://www.elmundo.es/elmundo/2013/09/14/espana/1379174313.html> [access on: 10.02.2017].

¹⁶ J. Pérez, *Artur Mas, condenado a 2 años de inhabilitación por desobediencia en el 9-N*, <http://www.publico.es/politica/artur-mas-condenado-desobediencia-y.html> [access on: 20.02.2017].

o umożliwienie przeprowadzenia legalnego referendum¹⁵. Prezydent Katalonii zdawał sobie sprawę z tego, że rząd w Madrycie nie wyrazi zgody na tego typu rozwiązanie, starał się jednak doprowadzić do obopólnego przyjęcia taktyki pokojowej, która w analizowanym wariantcie stanowiłaby dla niego jedynie rozwiązanie umożliwiające pozostanie w polu z wynikiem dodatnim, wiązałyby się zaś prawdopodobnie z próbą zbudowania nowego modelu współpracy pomiędzy Hiszpanią i Katalonią. Odrzucenie przez władze jakichkolwiek alternatywnych rozwiązań, w połączeniu z przeorientowaniem się aktywności Masa, czego wynikiem było postępowanie dotyczące charakteru głosowania, a ostatecznie nadana mu forma oraz niska frekwencja doprowadziły do tego, że zakończył on grę z wynikiem -10. W trakcie wyborów regionalnych w 2015 r. został on przesunięty na dalsze miejsce na liście, jego wizerunkowi nie pomógł również w dużym stopniu wydany dwa lata później wyrok Katalońskiego Sądu Najwyższego, skazującego go za zorganizowanie głosowania w 2014 r. na dwa lata zakazu pełnienia funkcji publicznych¹⁶. W kontekście powyższych wydarzeń można zatem wysunąć przypuszczenie, że na skutek splotu okoliczności zewnętrznych gra zaczęła „rozgrywać” gracza.

¹⁵ *La carta de Rajoy a Mas*, <http://www.elmundo.es/elmundo/2013/09/14/espana/1379174313.html> [dostęp: 10.02.2017].

¹⁶ J. Pérez, *Artur Mas, condenado a 2 años de inhabilitación por desobediencia en el 9-N*, <http://www.publico.es/politica/artur-mas-condenado-desobediencia-y.html> [dostęp: 20.02.2017].

Catalan *brinkmanship* in the strategy of Spanish political parties

Due to the small temporal difference between the vote in Catalonia and the regional and general elections, the problem was at the heart of major political actors. It was used on both the central and the regional level, whereas mostly it occurred in two forms. Firstly, it was treated as a threat to the stability and unity of the state, and secondly, they referred to the right of citizens to make decisions, trying to win the votes of an independent or nationalist electorate. Based on these divisions on the Spanish political scene, therefore, two party blocks were formed. The first group is a grouping opposing the claims of Catalan independence, which include PP, PSOE and Ciudadanos. The second option, which presents an attitude that takes into account the postulates of independentists and nationalists, is represented by the Podemos party.

During the election campaigns in 2015 and 2016 each of these groups used the issue of Catalonia's independence not to build a positive message of the party, but mainly as a threat resulting from the declaration of the opponents. Exposing the current and important for Spain's political situation, however, could itself be an attempt to divert public attention from other issues such as the economy. Therefore, the PP was consistently maintaining its position that any revision of the existing constitutional provisions was not possible, the Spanish nation was unity, and consequently any attempt to change this situation implies

Kataloński *brinkmanship* w strategii hiszpańskich partii politycznych

Ze względu na małą różnicę czasową, dzielącą głosowanie w Katalonii oraz wybory regionalne i generalne, problem ten znajdował się w centrum zainteresowania głównych aktorów politycznych. Wykorzystywano go zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym, przy czym przybierał on najczęściej dwie formy. Po pierwsze traktowano go jako pewnego rodzaju groźbę dla stabilności i jedności państwa, po drugie odwoływano się do prawa obywateli do możliwości decydowania, starając się zdobyć głosy elektoratu niepodległościowego lub nacjonalistycznego. Opierając się na tych podziałach, na hiszpańskiej scenie politycznej doszło zatem do powstania dwóch bloków partyjnych. Pierwsza grupa to ugrupowania sprzeciwiające się roszczeniom niepodległościowym Katalończyków, do której zaliczyć można PP, PSOE oraz Ciudadanos. Druga opcja prezentująca natomiast postawę uwzględniającą postulaty independentystów i nacjonalistów reprezentowana jest przez partię Podemos.

W trakcie kampanii wyborczych w 2015 oraz 2016 r. każde z powyższych ugrupowań wykorzystywało problem niepodległości Katalonii nie do budowania pozytywnego przekazu partii, lecz głównie jako zagrożenie wynikające z realizacji deklaracji przeciwników. Eksponowanie aktualnego i ważkiego dla sytuacji politycznej Hiszpanii problemu mogło jednakże stanowić samo w sobie próbę odwrócenia uwagi opinii publicznej od pozostałych kwestii związanych m.in. z gospodarką.

a threat to the entire state¹⁷. The proposals presented by the PSO, which accused the People's Party of the lack of flexibility and the crisis of the Catalan Claims at that time, were also negatively affected. In the discourse of the Socialist Party, the only solution that was to be the most reformist and least controversial in the group's strategy was the modification of the state system and the pursuit of the federal model¹⁸. The third party in the group of opponents of independence, Ciudadanos, was the most representative example of the aspirations of the Catalans to remain within the structures of Spain¹⁹. In opposition to these groups, Podemos presented the most supportive of the demands of the region, granting its citizens the right to self-determination belonging to them as a nation²⁰.

The approach to the issue of Catalonia's independence from the last of these groups was at the center of debate during the election campaign. The solutions pro-

Dlatego też PP utrzymywało stale swoją postawę, zgodnie z którą jakakolwiek rewizja dotychczasowych zapisów konstytucyjnych nie jest możliwa, naród hiszpański stanowi jedność, natomiast wszelkie próby zmiany tego stanu implikują zagrożenie dla całości państwa¹⁷. Negatywnie ustosunkowano się również do postulatów proponowanych przez PSOE, które oskarżało Partię Ludową o brak elastyczności oraz doprowadzenie do sytuacji kryzysowej, jaką było ówczesnie zagrożenie wynikające z roszczeń Katalończyków. W dyskursie Partii Socjalistycznej jedynym rozwiązaniem, które w strategii tego ugrupowania miało być najbardziej reformatorskie i budzące najmniej kontrowersji, była modyfikacja ustroju państwa i dążenie w kierunku modelu federacyjnego¹⁸. Trzecia z partii, znajdująca się w grupie przeciwników niepodległości, jaką była Ciudadanos, stanowiła najbardziej reprezentatywny przykład dążenia Katalończyków do pozostania w ramach struktur Hiszpanii¹⁹. W opozycji do tych ugrupowań najbardziej sprzyjającą żądaniom regionu postawę prezentowała partia Podemos, przyznając jego obywatelom prawo do samodecydowania przynależne im jako narodowi²⁰.

¹⁷ *Entrevista a Mariano Rajoy: "No habrá independencia de Cataluña"*, <https://www.youtube.com/watch?v=ty9Vpp9v4cE> [access on: 10.02.2017].

¹⁸ F. Garea, C. Pérez, *El Gobierno y el PSOE escenifican su acuerdo frente a la consulta catalana*, http://politica.elpais.com/politica/2014/09/24/actualidad/1411543269_719421.html [access on: 10.02.2017].

¹⁹ *Albert Rivera en la defensa de la democracia*, <https://www.youtube.com/watch?v=oiKrLxWoje0> [access on: 10.02.2017].

²⁰ "For us, Spain is multinational and joint co-existence should be the result of a free and consensual understanding", F. Manetto, *Errejón: "Los catalanes tienen derecho a decidir como los escocés"*, http://politica.elpais.com/politica/2014/11/13/actualidad/1415892800_413245.html [access on: 10.02.2017].

¹⁷ *Entrevista a Mariano Rajoy: "No habrá independencia de Cataluña"*, <https://www.youtube.com/watch?v=ty9Vpp9v4cE> [dostęp: 10.02.2017].

¹⁸ F. Garea, C. Pérez, *El Gobierno y el PSOE escenifican su acuerdo frente a la consulta catalana*, http://politica.elpais.com/politica/2014/09/24/actualidad/1411543269_719421.html [dostęp: 10.02.2017].

¹⁹ *Albert Rivera en la defensa de la democracia*, <https://www.youtube.com/watch?v=oiKrLxWoje0> [dostęp: 10.02.2017].

²⁰ „Dla nas Hiszpania jest wielonarodowa, zaś wspólne trwanie powinno być wynikiem wolnego i świadomego porozumienia”, F. Manetto, *Errejón: „Los catalanes tienen derecho a decidir como los esco-*

posed by Podemos in connection with the previous activities of Mass were presented as a synonym for the fall of Spain, and the referendum they suggested was considered the equivalent to the decision to disassociate the region from the state. In this context, the Catalan *brinkmanship* was a fundamental part of the political debate, while achieving the status of a fundamental threat, while Podemos was treated as its synonym. This creation was therefore part of the discourse of the Spanish parties, presenting the party of Pablo Iglesias as a threat to Spain's unity and stability. It was further strengthened by appealing to the Latin American experience of Podemos politicians, particularly Errejón, who worked closely with the government of Evo Morales in Bolivia under the new Constitution of that country²¹. In the public space, therefore, it created the threat of imposing a reform of Spain on the model of that country, whose full and official name is Estado Plurinacional de Bolivia (Multinational State of Bolivia), which emphasizes and exposes multinationality as a superior value²². At the same time, this model is directly related to anti-globalization and anti-capitalist conception, which only reinforced the negative message. For their part, the Podemos representatives accused the PP of failing to understand the

²¹ J. Pl, *La plurinacionalidad de Podemos y la tesis de Errejón*, <http://www.lavanguardia.com/politica/20160123/301616431039/plurinacionalidad-podemos-tesis-erregon.html> [access on: 10.02.2017].

²² J. Barszczewski, *Tworzenie boliwijskiego państwa wielonarodowego a opór wobec neoliberalnej globalizacji*, "Pogranicze. Studia Społeczne" 2016, vol. 27, p. 1, pp. 269-280.

Podejście do problemu niepodległości Katalonii ostatniego z wymienionych ugrupowań znajdowało się w centrum debaty w trakcie kampanii wyborczej. Rozwiązania proponowane przez Podemos w połączeniu z dotychczasowymi działaniami Masa prezentowane były jako synonim upadku Hiszpanii, sugerowane zaś przez nich referendum traktowane było jako równoznaczne z decyzją o odłączeniu regionu od państwa. W tym kontekście kataloński *brinkmanship* stanowił podstawowy element debaty politycznej, uzyskując jednocześnie status fundamentalnego zagrożenia, Podemos traktowana była zaś jako jej synonim. Kreacja ta stanowiła zatem element całości dyskursu hiszpańskich ugrupowań, przedstawiających partię Pablo Iglesiasa jako zagrożenie dla jedności i stabilności Hiszpanii. Wzmacniano ją dodatkowo poprzez odwoływanie do latynoamerykańskich doświadczeń polityków Podemos, w szczególności Errejóna, który ściśle współpracował z rządem Evo Moralesa w Boliwii przy nowej Konstytucji tego kraju²¹. W przestrzeni publicznej zafunkcjonowała zatem groźba reformy Hiszpanii na wzór tego państwa, którego pełna i oficjalna nazwa to Estado Plurinacional de Bolivia (Wielonarodowe Państwo Boliwia), podkreślająca i eksponująca wielonarodowość jako wartość nadrzędną²². Jednocześnie zaś model ten wiąże się bez-

ces", http://politica.elpais.com/politica/2014/11/13/actualidad/1415892800_413245.html [dostęp: 10.02.2017].

²¹ J. Pl, *La plurinacionalidad de Podemos y la tesis de Errejón*, <http://www.lavanguardia.com/politica/20160123/301616431039/plurinacionalidad-podemos-tesis-erregon.html> [dostęp: 10.02.2017].

²² J. Barszczewski, *Tworzenie boliwijskiego państwa wielonarodowego a opór wobec neoliberalnej glo-*

current reality of the politics and dismissing the obvious fact of national differentiation of the state, which creates problems in its smooth functioning and discourages its citizens to the state²³.

Recapitulation

The aim of the article is the analysis of the independence activities, undertaken by the Catalan government in the context of the *brinkmanship* strategy and Assumptions of game theory based on the “dilemma of chickens”. It allows us to address the issue of independentist claims of Catalans in a different context than referring to political, historical or cultural grounds for self-determination. By adopting the current approach to this issue and putting it in the field of political rivalry at central and national level, it is possible to expose the elements that treat the whole problem as a political game, rather than the real endeavor to consensus between the parties and the final solution to the problem. In addition, from the point of view of party interests, it is beneficial that the problem of Catalan independence, absorbing much public attention, continues to function in the political sphere and in the consciousness of the citizens.

²³ Iglesias: “Catalunya es una nació y España, una realidad plurinacional”, <http://www.publico.es/politica/iglesias-catalunya-nacion-y-espana.html> [access on: 10.02.2017].

pośrednio z antyglobalistyczną i antykapi-talistyczną koncepcją, co jedynie wzmacniało negatywny przekaz. Ze swojej strony przedstawiciele Podemos oskarżali z kolei PP o brak zrozumienia współczesnych realiów funkcjonowania polityki oraz wypieranie oczywistego faktu zróżnicowania narodowego państwa, co powoduje problemy w jego sprawnym funkcjonowaniu oraz zniechęca do niego obywateli²³.

Podsumowanie

Przyjęcie strategii *brinkmanship* oraz wariantu „dylemat kurczaków” jako podstaw rozważań na temat problemu niepodległości Katalonii stwarza możliwość ujęcia całości procesu w odmiennym od dotychczasowego kontekście. Ukazuje bowiem działania i decyzje podejmowane przez głównych aktorów politycznych w kontekście realizacji partykularnych interesów poszczególnych graczy. Przyjmując odpowiednią strategię działania, każda ze stron dąży do osiągnięcia najbardziej korzystnego dla siebie wyniku, jednakże w przypadku analizy podstaw działania Artura Masa można zauważyć pewnego rodzaju niespodziewaną okoliczność. Za taką uznaje się intensyfikację nastrojów niepodległościowych w regionie, obligujących przewodniczącego Generalitat do podjęcia nieplanowanych przez niego akcji i ostateczne doprowadzenie do osiągnięcia przez niego samego ujemnego wyniku w całej grze. Jednocześnie zaś moż-

balizacji, „Pogranicze. Studia Społeczne” 2016, t. 27, cz. 1, s. 269-280.

²³ Iglesias: „Catalunya es una nación y España, una realidad plurinacional”, <http://www.publico.es/politica/iglesias-catalunya-nacion-y-espana.html> [dostęp: 10.02.2017].

Abstract

The aim of this article is to analyze the independence activities undertaken by the Catalan government in the context of the brinkmanship strategy and the assumptions of game theory based on “the game of chicken”. It allows us to put the issue of Catalan’s claims in a different context than to refer to political, historical or cultural grounds for self-determination. By adopting this approach to the problem and putting it in the field of political competition at central and national level, it is possible to expose the elements that treat the whole problem as a political game, rather than a real endeavor to reach a consensus between the parties and finally solve the problem. In addition, from the point of view of party interests, it is beneficial that the problem of Catalan independence, absorbing much public attention, continues to function in the political sphere and in the consciousness of the people.

na zauważyć, że wzmożone roszczenia Katalończyków znalazły się w centrum hiszpańskiej debaty politycznej. Stosunek do zaistniałego problemu może jednakże sugerować, iż w interesie uczestników tamtejszej rywalizacji politycznej jest utrzymywanie go w postaci nierozwiązanej, co stwarza możliwość do operowania tą kwestią jako głównym tematem zastępczym.

Abstrakt

Celem artykułu jest analiza działań niepodległościowych, podejmowanych przez rząd kataloński w kontekście strategii *brinkmanship* oraz założeń teorii gier opartych na „dylemacie kurczaków”. Pozwala ona ująć kwestię independentystycznych roszczeń Katalończyków w kontekście odmiennym niż odwołania do politycznych, historycznych czy też kulturowych podstaw do samodecydowania. Dzięki przyjęciu przedmiotowego podejścia do tej problematyki oraz umieszczeniu jej w polu rywalizacji politycznej na szczeblu centralnym i krajowym możliwe staje się wyeksponowanie elementów świadczących o traktowaniu całości problemu jako gry politycznej, nie zaś realnych dążeń do konsensusu pomiędzy stronami i ostatecznego rozwiązania problemu. Ponadto z punktu widzenia interesów partyjnych korzystne jest, aby problem niepodległości Katalonii, absorbujący w dużym stopniu uwagę opinii publicznej, w dalszym ciągu funkcjonował w przestrzeni politycznej i świadomości obywateli.

Bibliography / Bibliografia

- Albert Rivera *en la defensa de la democracia*, <https://www.youtube.com/watch?v=oikrLxWoje0> [access on: 10.02.2017].
- Artur Mas: "Si España no se mueve, no hay encuentro sin ruptura", rozm. J. Antich, <http://www.lavanguardia.com/politica/20110109/54098906742/artur-mas-si-espana-no-se-mueve-no-hay-encuentro-sino-ruptura.html> [access on: 7.02.2017].
- Barszczewski J., *Tworzenie boliwijskiego państwa wielonarodowego a opór wobec neoliberalnej globalizacji*, "Pogranicze. Studia Społeczne" 2016, vol. 27, part 1.
- Entrevista a Mariano Rajoy: "No habrá independencia de Cataluña", <https://www.youtube.com/watch?v=ty9Vpp9v4cE> [access on: 10.02.2017].
- Fabra M., *El Constitucional suspende la consulta tras admitir los recursos de Rajoy*, http://politica.elpais.com/politica/2014/09/29/actualidad/1412005295_056524.html [access on: 10.02.2017].
- Garea F., Pérez C., *El Gobierno y el PSOE escenifican su acuerdo frente a la consulta catalana*, http://politica.elpais.com/politica/2014/09/24/actualidad/1411543269_719421.html [access on: 10.02.2017].
- Iglesias: "Catalunya es una nación y España, una realidad plurinacional", <http://www.publico.es/politica/iglesias-catalunya-nacion-y-espana.html> [access on: 10.02.2017].
- La carta de Rajoy a Mas, <http://www.elmundo.es/elmundo/2013/09/14/espana/1379174313.html> [Access on: 10.02.2017].
- Manetto F., *Errejón: „Los catalanes tienen derecho a decidir como los escocés"*, http://politica.elpais.com/politica/2014/11/13/actualidad/1415892800_413245.html [access on: 10.02.2017].
- Mora J.S., *Katalonia na drodze do niepodległości*, "Le Monde Diplomatique" October 2013, No 10/92, http://monde-diplomatique.pl/LMD92/index.php?id=1_3 [access on: 7.02.2017].
- Pablo Iglesias *sobre Cataluña*, <https://www.youtube.com/watch?v=zIS-ZHbys9Y> [access on: 20.02.2017].
- Pérez F.J., *1,8 millones de personas votan por la independencia catalana en el 9-N*, http://politica.elpais.com/politica/2014/11/09/actualidad/1415542400_466311.html [access on: 10.02.2017].
- Pérez J., *Artur Mas, condenado a 2 años de inhabilitación por desobediencia en el 9-N*, <http://www.publico.es/politica/artur-mas-condenado-desobediencia-y.html> [access on: 10.02.2017].
- Pietraś Z.J., *Decydowanie polityczne*, Warszawa-Kraków 2000.
- Pl J., *La plurinacionalidad de Podemos y la tesis de Errejón*, <http://www.lavanguardia.com/politica/20160123/301616431039/plurinacionalidad-podemos-tesis-errejon.html> [access on: 10.02.2017].
- Russell B., *The basic writings of Bertrand Russell*, London-New York 2009, <http://emilkirkegaard.dk/en/wp-content/uploads/The-Basic-Writings-of-Bertrand-Russell.pdf> [access on: 3.03.2017].
- Sapieżyńska E., *Historyczne wybory w Katalonii*, <http://krytykapolityczna.pl/swiat/ue/sapiezynska-historyczne-wybory-w-katalonii> [access on: 10.02.2017].
- Straffin P.D., *Teoria gier*, Warszawa 2004.
- Swarz M., Sonin K., *A theory of brinkmanship, conflicts, and commitments*, "The Journal of Law, Economics, & Organizations" 2007, 24 (1) .

Article submitted: 10.03.2017; article accepted: 20.04.2017